

SERAT WIRID
IDAJAT DJATI

R. Ng. Ronggowarsito

S E R A T - W I R I T

IDA JAT DJATI

Serat wirit puniko Jasanipun
Raden Ngabei R A N G G A W A R S I T A
Pudjangga ageng ing nagari
S U R A K A R T A.

Kapendet saperlunipun kemawon, saha kawewahan
saking kitab sanes-sanesipun ingkang sami
- medaraken ngelmi Makripat -

T A H U N: 1852.

Sinengkalan: Myarsa wisik madyeng ati.

=====
Tjaptjapan
- 1959 -
=====

Penerbit Tan Khoen S
K e d i r i.

P r a s a b e n .

Serat Wirid punika babonipun saking karaton - Surakarta, sinerat ing sastra Djawi. Wiwit sugeng ipun suwargi Raden Ngabei Ronggowarsito dumugi - ing dinten punika, serat Wirid punika tansah kagem para luhur ing Surakarta tuwin Ngajogjakarta; ugi ing pagrombolaning paguron-paguron punapa dene ing sawenehing pakempalan Theosofie. Manawi para luhur karsa paring wiridan dateng putra santana adat boten tilar wulangan saking Ronggowarsitan ; makaten ugi ing paguron-paguron sanesipun.

Ing djaman kina serat Wiridan punika dados ke keran; boten sadengah tijang saged nampi wiridan ingkang kados makaten punika, ngemungaken para putra santana dalem ingkang kinasih, ing samangke - sarehne sampun ngantjik ing djaman kamadjengan, - serat Wirid ingkang samanten edinipun: medal ing pangetjapan, sarta ladjeng sumebar ing pundi-pundi. Dados tetela: tumrap ing djaman sapunika boten namung babagan kalahiran kemawon ingkang sume dya madjeng; dalah babagan kabatosan pisan, boten purun kantun. Bab punika saja kajijina wonten ing sumebaripun kawruh Theosofie sadonja.

Mugi kawuningana: manawi para guru bade karsa paring wiridan dateng siswanipun, punika limrahipun ingkang bade nampi wiridan ndikakaken sesutji rumijin, kados ta: adus kramas, sijam ing sawatawis dinten tuwin damel wiludjengan (rasulan) ing saprelunipun, wigatos ngalap berkahipun Kangdjeng Nabi Muchammad s.a.w. Awit saking punika, pamra joginipun ingkang nedak wirid punika: manawi para maos bade karsa ngagem piwulang punika akanti saestu, mugi karsaa sesutji rumijin kados satataning siswa ingkang bade nampi wiridan. Dene ingkang - langkung prelu punika sadjatosipun sutjining panggalih.

Inggang punika, sarehne Pangeran punika Mahadil tuwin Maha asih, nanging boten pilih kasih , bab tinarimah tuwin botenipun saestu guman tung wonten ing lampah pandjenengan pijambak. Boten gumantung wonten ing edining serat utawi kalu

huranipun ingkang paring piwulang.

Wasana sumangga. Anggen-anggen wonten ing -
karsa katarima wonten ing sarira.

Ingkang nedak.

..

BISMILLAH IRROCHMAN IROCHIN.

Ing saderengipun wonten punapa-punapa, ing -
kang wonten rumijin punika: "ALLAH", dumunung -
salebetipun Nukat haib, adjudjuluk: "KUN". Inggi
punika DAT sadjati. "NUKAT" tegesipun: "widji".

"CHAIB" Tegesipun: "samar". Dados Nukat Cha
ib wau Widji ingkang samar, sinebut: "NUR MUCH-
AMMAD", inggi Tjahja ingkang padang gumilang -
tanpa wajangan, winastan "SIFAT" sadjati.

"KUN" ladjengipun: "PAJAKUN".

"KUN" tegesipun "PANGANDIKA ALLAH", Pangandi
ka sapisan kangge salaminipun. Inggi punika:--
"ASMA" sadjati.

PAJAKUN TEGESIPUN: dados gumelar salaminipun
Inggi punika:---"AFNGAL" sadjati.

Sadajawau dados winihing dumadi sinebut:---
"Anasir" sadjati.

Dados ALLAH wau kagungan utawi dados anasir
sakawan inggi punika: "DAT",-"SIFAT",-"ASMA",-
"AFNGAL" wau punika; dados Babaning Roh, inggi-
Baboning dumadi.

Nukat Chaib, sareng kataman pangandikaning
Allah, ladjeng geter.

Gumetering Nukat Chaib ladjeng angwontena -
ken:--"ROHILAFI",- inggi punika tjahja wening,
mantjur, mantjorong.

Papadang ingkang kaping kalih sinebut: ROH-
SADJATI, dados wawajanganing Dat sadjati.

Roh Ilafi inggi gumeter. Gumetering Roh I-
lafi angwontenaken tjahja mantjawarni. Inggi -
punika: tjahja idjem, petak, djene, abrid, tje-
meng.

Tjahja mantjawarni wau inggi tansah angge-

ter Getering tjahja mantjawarni dados saranduning djasad, kasar alus, awahono dados raga kita punika, satemah saged mobah musik, sarta asabawo muna muni.

"Muna" punika ungeling batos.

"Muni" ungeling lesan.

Dene wedjanganipun, ingkang kawedjangaken dumateng para talabul ngelmi, anurut wedjangan para Wali wolu, ladjeng kakempalaken dados satunggal. Widji mendet kikijasaning dalil pangan ka Allah, kados ingkang kasebat ing dalèm kadis. pangandikanipun Kandjeng Nabi Moechamad Rasullullah dateng Sajidina Ngali, dados wolung pangkat; kapratelakaken kados ing ngandap punika.

II

No. 1. Wisikan ananing Dat.

Sadjatine ora ono opo-opo, awit duk masih awang uwung, durung ana sawidji-widji, kang ana dining iku "INGSUN"; ora ana Pangeran amung INGSUN, sadjatining Dat kang Maha Sutji, anglimputi ing SIFAT-INGSUN; anartani ing AFENGALINGSUN.

III.

No. 2. Wedaran wahananing Dat.

Sadjatine INGSUN DAT kang murba misesa, kang kuwasa anitahake sawidji-widji, dadi pada sanalika, sampurna saka ing Kodrat-INGSUN. Ing kono wus kanjatahan pratandaning Afngal-INGSUN. Kang dingin ingsun anitahake.... KAJU, aran SADJARA-TULJAKIN, tumuwuh ana sadjroning alam adam Makdum Adjali Abadi; nuli tjahja aran Nur-Moechamat; nuli Katja aran Mir Atul Kajai; nuli Njawa aran Roh Ilafi; nuli Damar aran Kandil; nuli sosotya; aran Darah; nuli Dinding djalal aran Kidjab, kang minongka warananing kalarat-INGSUN.

IV.

No. 3. Gejaran wahananing Dat.

Sadjatine Manungsa iku Rahsa-INGSUN lan ING-

SUN iki Rahsaning Manungsa: karana ingsun anitahake Adam, asal saka anasir patang prakara:

1. Bumi.
2. Geni.
3. Angin.
4. Banju.

Iku dadi kawudjudaning Sifat-INGSUN. Ing kono Ingsun pandjingi Mudah limang prakara:

1. Nur.
2. Rahsa
3. Roh.
4. Napsu.
5. Budi.

Ija iku minangka warana-NINGSUN, kang Maha Sutji

-V-

No. 4. Pambukaning tata malige ing dalem Betal Makmur.

Sadjatine Ingsun anata malige ana sadjero - ning Betal-makmur; iku omah enggoning paramean - Ingsun, djumeneng ana ing Sirahing Adam Kang ana sadjroning sirah iku Dimak, ija iku utak; kang ana antaraning utak iku Manik; sadjeroning Manik iku Budi; sadjeroning Budi iku Nafsu; sadjeroning Nafsu iku sukma; Sadjeroning Sukma iku Rahsa; sadjeroning Rahsa iku INGSUN. Ora ana Pangeran anging INGSUN. DAT kang angliputi ing-Kaanan Djati.

VI.

No. 5. Pambukaning tata maliga ing dalem Betal Mukaram.

Sadjatine Ingsun anata malige ing dalem Betal Mukaram. Iku omah enggoning lelarangan -INGSUN, djumeneng ana Dadaning Adam. Kang ana sadjeroning dada iku Ati; kang ana antaraning ati iku Djantung; sadjeroning Djantung iku Budi; sadjeroning Budi iku Djinem, ija iku Angen-angen; sadjeroning Angen-angen iku Sukma; sadjeroning Sukma iku Rahsa; Sadjeroning Rahsa iku INGSUN.

Ora ana Pangeran anging INGSUN, Dat kang anglim -
puti ing Kaanan Djati.

VII.

No. 6. Pambukaning tata malige ing
dalem Betal Mukadas.

Sadjatine Ingsun anata malige ana sadjeroning
Betal Mukadas. Iku omah enggoning pasutjen-INGSUN,
djumeneng ana ing Kontoling Adam; kang ana sadjro-
ningng kontrol iku Pringsilan; kag ana antaraning
Pringsilan iku nutpah, ija iku Mani; sadjroning
Mani iku Madi; sadjroning Madi, iku Wadi; sadjro-
ning Wadi iku Manikem; sadjroning Manikem iku Rah-
sa; sadjroning Rahsa iku INGSUN. Ora ana Pangeran
anging INGSUN, DAT kang angliputi ing Kaanan Dja-
ti, djumeneng Nukat Chaib, tumurun dadi Djohar a-
wal; ing kono ananing alam Achadijat, alam Arwah,
alam Waktadijat, alam Misal, alam Adjasam, alam In-
sankamil. Dadinging Manungsa kang sampurna, ija i-
ku sadjatine Sifat-INGSUN.

VIII.

No. 7. Panetep iman, inggih punika: ing-
kang dados santosaning iman.

Ingsun anekseni: satuhune ora ana Pangeran a-
nging INGSUN. Lan anekseni Ingsun: satuhune Mucha-
mad iku Utusan INGSUN.

IX.

No. 8. Sasahidam.

INGSUN. anekseni ing DAT-INGSUN dewe: satuhu-
ne ora ana Pangeran, anging INGSUN. Lan nekse-
ni Ingsun: satuhunene Muchamad iku Utusan-INGSUN;
Rasul iku Rasa-NINGSUN; Muchamad iku Tjahja-NING-
SUN; Ija INGSUN kang urip tan kena ing pati; ija
INGSUN kang eling tan kena ing lali; ija INGSUN
kang langgeng tan kena ing rusak, tetep tan owah
gingsir ing Kaanan Djati. Ija INGSUN kang waski-
ta: ora kasamaran ing sawidji-widji. Ija INGSUN
kang amuurba amisesa, witjaksana, ora kekurangan
ing pangerti, bjar padang terawangan,

ora karasa apa-apa ora ^{ora}~~ora~~-katon apa-apa, amung
INGSUN angliputi ing alam kabeh kalawan Kodrat-
INGSUN.

X.

Wiridan angka kalih.

Ingang sampun mawi murad maksudipun pisan.
Punika babaring Wirid, inggang mawi murad sa-
ha maksudipun pisan, ngiras minangka bubukaning

Idajat inggang dados pitedahan dununging ngelmi
makripat sadaja; wijosipun saking Dalil, Kadis,
Idjemak, Kijas.

Tegesing Dalil: anedahaken pangandikaning A-
llah.

Tegesing adis: anjarijosaken wuwulaning Ra-
sullullah.

Tegesing Idjemak: angempalaken wawidjangipun
para wali.

Tegesing Kijas inggih punika: putusaning pa-
manggih inggang sampun dipun mupakati dening pa-
ra Imam sekawan 1. Imam Sapingi, 2. Imam Kamba-
li, 3. Imam Kanapi, 4.- Imam Maliki.

Sadaja punika sami dados pambukaning kekeran
inggang medaraken rahsa ghaibing ngagesang,, su-
pados waskita ing gesangipun, lestantuna gesang
ing awal-achir Bondjing dumugining djandji sa-
geda sampurna sangkan paranipun, sampun ngantos
dumawah ing alam panasaran.

Menggah inggang dados widjining ngelmi ma-
kripat, miturut kikirasan saking Kadis pangandi-
kanipun Kangdjeng Nabi Muchamad, inggang kawedja
ngaken dateng sajidina Ngali, kinen angestokaken
ananing DAT, kados inggang kasebut ing Dalil sa-
pisan saking pangandikaning Paangeran kang Maha
Sutji, kawisikaken ing talingan kiwa, kados ing
ngandap punika:

Menggah inggang ngandika: "Ija INGSUN sadja-
tining DAT kang Maha Sutji" - punika inggih GE-

SANG kita pribadi, sajekti katitipan RAHSANING
DAT kang agung-Anglimputi ing Sipat,-- punika i-
nggih RUPA kita pribadi, sajekti kawimbuhan Ra-
saning DAT kang elok.- Anartani Asma,-punika

inggi NAMA kita pribadi, sajekti kaaken sasebutaning DAT kang wisesa, - Amratandani Afngal, - punika inggi SOLAH BAWA kita pribadi, sajekti anelakaken pakartining DAT kang sampurna: Mila babasanipun: wahananing DAT punika anjamadi SIPAT+SIPAT punika anartani ASMA-ASMA punika amratandani APNGAL-APNGAL punika dados wahananing DAT.

Dene DAT anggenipun anjamadi SIPAT punika upami kadi madu lawan manisipun, jekti boten kenging jen kabodakna.

Dene ASMA, anggenipun amertandani APNGAL, punika upami kadi paesan, ingkang ngilo lan wejanganipun, jekti saolah bawanipun ingkang ngilo, wawajangan wau anut kemawon.

Dene APNGAL anggenipun dados wahananing DAT punika, upami kadi samodra lawan ombakipun, jekti wahananing ombak anut sa-réhing samodra.

Dados sadjatosipun ingkang anama MUHAMMAD punika Tadjalining DAT, ing wahananing Tjahja ingkang anglimputi ing djasad, dumunung wonten GESANG kita; inggi ingkang gesang pijambak, boten wonten ingkang anggesangi. Mila Kuwasa aningali, amijarso, anggonda, angandika, angraosaken saliring rahsa, - punika saking KODRAT-ing DAT kita sadaja. Tegesipun makaten: DAT ing PANGERAN kang Maha sutji punika, anggenipun aningali amung angagem Netra-kita; anggenipun mijarso ngagem Telingan-kita; anggenipun angganda ngagem Grana-kita; anggenipun angandika ngagem Lesan-kita; anggenipun angraosaken saliring rahsa, ugi ngagem Pangraos-kita. Sampun mawi uwas sumelang ing galih sabab: wahananing WAHJA DYATMIKA sampun kasarira; tegesipun lahir batin ing ALAH punika sampun dumunung wonten GESANG-kita

Pribadi. Mila, . . . bebasanipun: . . . sepuh DAT-ing manungsa katimbang SIPAT-ing ALLAH. Awit dadosing DAT punika chadim adjali-abadi; tegesipun: rumuhun pijambak, kala taksih awang-wung salaminipun ing kaanan kita; dadosing SIPAT punika chudusungulam tegesipun anjar, wonten ing alam donja. Ananging sami tarik-tinarik, tetep-tinetepan; samukawis ingkang nama DAT, pu -

nika sajekti dumunung wonten ing SIPAT; sakali -
ripun ingkang nama SIPAT punika sajekti kadunu -
ngan DAT sadaja.

= Dene menggah urut-urutanipun dumadining DAT
SIPAT punika, wonten wahananipun, kasebut ing da-
lil kaping kalih, saking pangandikanipun Pange-
ran ingkang Maha Sutji, makaten djarwanipun:

Sadjatine Ingsun DAT kang murba amisesa, kang
kuwasa anitahake ing sawidji-widji, dadi pada sa-
nalika sampurna, saka ing Kodrat-Ingsun. Ing -
kono wus kan~~g~~at~~an~~ lan pratanda Afngal-Ingsun, mi-
nangkabubukaning Iradat-Ingsun. Kang dingin Ing-
sun anitahake CHAJU, aran Sadjaratuljakin, tu-
muwuh ana sadjeroning Alam Adammakdum adjali aba-
di. Nuli TJAHJA aran Nur Muchammad. Nuli KATJA -
aran. Miratulkajat Nuli NJAWA aran Roch Ilafi,
Nuli DAMAR aran Kandil. Nuli SOSOTYA aran. Darah,
Nuli DINDING DJALAL aran Kidjab, kang minongko
warananing kalarat-Ingsun.- Menggah dunungipun
makaten:

SADJARATULJAKIN tumuwuh ing salebeting alam
Adam makdum adjali abadi, tegesipun: kadjeng sad-
djati, dumunung ing djagad sunja-ruri, taksih a-
wang-awang salaminipun ing kaanan kita, --punika
chakekating Dat kang mesti rumuhun pijambak, ing-
gih punika Dat-ing Atma, inggih GESANG sadjati :
dados wahananing alam Achadijat.

NUR MUCHAMAD, tegesipun: Tjah~~ja~~ pinudji-
Katjarijos ing Kadis: warninipun kados peksi me-
rak wonten ing dalem sosotya kang petak, dumunung
ing arah-arrah ing Sadjaratuljakin. Punika chake-
kating Tjahja ingkang ingaken Tadjalining DAT
wonten salebeting Nukat Chaib, minangka Sipating
Atma dados wahananing alam Wahdad.

MIRATULKAJAT, tegesipun: Katja wirangi, dumu-
nung wonten sangadjenging Nur Muchammad. Punika-
chakekating Pramana, ingkang ingaken Rahsaning -
DAT, minangka Asmaning Atma, dados wahananing a-
lam Wachidijat.

ROH ILAFI, tegesipun: Njawa ingkang wening -
Katjarijos ing Kadis: asal saking Nur Muchammad
punika chakekating Soeksma, ingkang ingaken kaha-
raning DAT, minangka Afngaling Atma, dados waha-

naning alam Arwah.

KANDIL, togesipun: dilah tanpa latu. Katja - rijos ing Kadis: awarni sosotya ingkang mantjur mantjoronggumantung tanpa tjantelan. Ingriku kanaan Kur Muchammad sarta enggon pakempalaning Roch saurja. Punika chakekating Anson engon, ingkang ingkang wawajanganing DAT, minangka embaning Atma, dados wahananing alam Nisai.

DARAH, togesipun: sosotya. Katjarijos ing Kadis: adarbe sorot mantja warni, sami kanggenan Malaekad. Punika chakekating Budi, ingkang ingkang paosaning DAT, minangka wiwaraning Atma, dados wahananing alam Addjesam.

KIDJAB, winastan Dinding djalal togesipun : warana kang agung. Katjarijos ing Kadis: medal saking sosotya ingkang, mantja warni. Ing nalika mosik anganakaken: uruh, kukus, toja punika chakekating djasad, minangka sesadaning Atma, dados wahananing alam Insankamil.

XI

Pratelan saking Idjemak Kijas.
Papangkataning dinding djalal.

Menengah pratelanipun saking Idjemak Kijas , papangkataning dinding djalal, ingkang awarni uruh, - kukus, Toja, wau, sami dados nigang warana ingkang kasebut ingandap punika:

- a. Ingkang rumijin: uruh, ngedalaken tigang pangkat 1. Kidjab kisma, dados djasad ing djawi, kadosta kulit daging sapanunggilanipun - 2. Kidjab rukmi, dados wahananing djasad ing lobot, kadosta utek, manah, manik, djantung-sapanunggilanipun- 3. Kidjab retna, dados wahananing djasad ingkang lambat, kadosta: mani, erah sungsum sapanunggilanipun.
- b. Ingkang kaping kalih: kukus, ngedalaken tigang pangkat: 1. Kidjab popetene, dados wahananing napas sapanunggilanipun.- 2. Kidjab guntur, dados wahananing pantja indrija. -3. Kidjab latu, wahananing nafsu.
- c. Ingkang kaping tiga: Toja ugi ngedalaken ti-

gang bangkat:

1. Kidjab BUN TOJA GESANG, dados kahananing SUKMA.

2. Kidjab NUR RASA, dados kahananing RAHSA.

3. Kidjab NUR TJAHJA ingkang sakalangkung padang dados kahananing ATMA.

Sadaja punika warananing DAT, sama dumunung-wonten ing I n s a n k a m i l, tegesipun kasampurnaning Manungsa.

Sampun uwas sumelang ing galih. Sebab: kahananing uwot sirotolmustakim, suwarga, nara-

ka, bumi, langitsaisen-iscnipun sadaja, -punika, sampun kawengku wonten saloboting warana, sinamadan doning DAT-kita kang maha agung, gume-lar dados kaelokaning SIPAT-kita kang esa anar-tani ing purbaning ASMA-kita kang wisesa, amrata ndani, ing kawasaning APNGAL-kita-kang sampurna Pratelanipun kados ingandap punika:

Ing nalika ingkang Maha Sutji karsa mudjuda ken SIPATIPUN winastan Adam, saking kawan prakawis: 1. Siti, -2. Latu, -3. Angin, - 4. Toja, punika kahananipun kasebut ing dalil ingkang kaping tiga, saking pangandikaning Pangeran ingkang Maha Sutji, makaten djarwanipun:

Sadjatine Manungsa iku RASANINGSUN, lan ... INGSUN IKI rasaning Manungsa karena Ingsun antahaken Adam asal saka ing anasir patang prakara: 1. bumi, 2. geni, 3. angin, 4. banju, Iku dadi "kawudjudaning Sipat" INGSUN. Ing kono ing sun-pandjengi udah limang prakara: I. Nur=Tjahja, II. Rasa=Rahsa, III. Roh=Njawa, VI. Nafsu =Hawa, V. Akal=Budi Ija iku wahananing WADJAH- Ingsun KANG MAHA SUTJI. Menggah dunungipun makaten:

MUDAH punika Dat-ing kawula. WADJAH punika Dat-ing GUSTI kang sipat langgeng. tjarijos ingka dispandjinging mudah gangsal prakawis wau, wiwit saking embun-embunan, kandel wonten ing utek, la djeng tumurun dateng netra, ladjeng tumurun dateng karna, ladjeng tumurun dateng grana, ladjeng tumurun dateng lesan, ladjeng tumurun dateng djadja, la djeng sumarambah dateng djasad adaja;

djangkepipun djumeneng Insan-kamil. Makaten punika kawimbuan saking karsanipun Ingkang Maha Sutji, anggenipun andjenengaken maliganing DAT, ingkang katata wonten ing Bet'ullah dados tigang kahanan kados ingkang kasebut inginggil; punika sadjatosipun minangka k a j e k t e n i n g - k a a - n a n s a t u n g g a l - t u n g g a l, anan - dakaken k a l a r a t i n g DAT ingkang agung, kang Maha mulya, langgeng boten kenging ewah gingsir saking Kahanan djati.

XII

Para Wali Wolu ingkang karsa medjang ngelmi makripat ing djaman Demak.

Punika warahing Idajat djati, ingkang anadaken dununging pangkatipun ngelmi makripat, wedjangan saking parawali ing tanah Djawi. Sasedanipun Kandjeng Susuhunan ing Ngampeldenta sami karsa ambuka wiridan ingkang dados widjining wedjanganipun suraosing-ngelmi kasampurnan pijambak- pijambak.

Wijosipun inggih punika asal saking: Dalil, Kadis Idjemak, Kijas, kados ingkang sampun kasebut wonten salebetin Wirid sadaja. Menggah papangkatipun satunggal-tunggal kapratelakaken ing ngandap punika:

Ingkang rumijin: saangkatan kala djaman awalipun nageri Demak, para wali ingkang karsa medjang amung wolu:

1. Kandjeng Sunan ing Giri kadaton, wedjanganipun wisikan ananing DAT.
2. Kandjeng Sunan ing Tandes, wedjanganipun: wedaran ananing DAT.
3. Kangdjeng Sunan ing Madjagung, wedjanganipun gelaran kahananing DAT.
4. Kangdjeng Sunan ing Bonang, wedjanganipun pambukaning tata malige ing betalmakmur.
5. Kangdjeng Sunan ing Murjapada, wedjanganipun: pambukaning tata malige ing dalem Betalmucharam.
6. Kangdjeng Sunan ing Kalinjamat, wedjanganipun: pambukaning tata malige ing dalem Betalmukadas.
7. Kangdjeng Sunan ing Gunungdjati, wedjanganipun

- santosaning Iman.
8. Kangdjeng Sunan ing Kadjenar, wedjanganipun: sasahidan.

XIII.

Para Wali ingkang karsa medjang ngelmi ing akiripun djaman Demak.

Ingkang kaping kalih, ing saangkata malih, kala djaman akiripun ing Demak, para Wali ingkang karsa medjang inggih amung wolu:

1. Kangdjeng Sunan ing Giriparapen, wedjanganipun: Wisikan ananing DAT.
2. Kangdjeng Sunan ing Daradjat, wedjanganipun: Wedaran wahananing DAT.
3. Kangdjeng Sunan ing Ngatas-angin, wedaranipun gelaran ananing DAT.
4. Kangdjeng Sunan ing Kalidjaga, wedjanganipun: Pambukaning tata malige ing dalem Betalmakmur.
5. Kangdjeng Sunan ing Padusan, wedjanganipun: Pambukaning malige ing dalem Betalmukadas.
6. Kangdjeng Sunan ing Tembajat, wedjanganipun: Pambukaning tata malige ing dalem Betalmucharam.
7. Kangdjeng Sunan ing Kudus, wedjanganipun: Santosaning Iman.
8. Kangdjeng Sunan Gesang, wedjanganipun: Sasahidan.

Dene wedjangan ingkang kasebut inginggil punika suraosipun inggih anunggil kemawon, amargi sami wiwiridan saking pamedjangipun Kangdjeng Sunan ing Ngampeldenta sadaja. Mila ing samangke dados satunggal, supados gampila anggenipun angraosaken riwajating Dalil, Kadis, Idjemak Kijas. Sarehne kakekatipun DATING PANGERAN kang ma ha sutji punika binasakaken: s a k a l a n g - k u n g G h a i b - tanpa warna tanpa rupa, asipat: dede djaler dede estri dede wandu, sarta : boten mawi djaman makam, boten arah boten enggen dinulu boten kenging, boten katingal, dinumuk boten kantenan, - punika isbatipun amung Tjipta-sa mita dumunung ingkang waskita. Mila wisikanipun katen:

Sadjatosipun boten wonten punapa-pu-
napa sakatahing Asja (sawidji-widji)
ingkang kasebut punika d e d e T a d j a
l i n i n g Pangeran ingkang maha sutji
sadaja, (Inggi punika d e d e "Ingkang
Murba-misesa, kang kawasa muhung Ingsun,
kang maha sutji, maha mulya muhung Ing-
sun".-

Menggah wisikan makaten punika, m a n a w i
d e r e n g s a g e d a n a m p e n i i n g -
p a n g g a l i h, mugi dipun taberi marsudi ing
suraosipun.

Pangimpuning para wedjangan sadaja, kados ing
kang kasebut wonten warahing Idajatdjati makaten:

Sodjatosipun DAT INKANG MAHA SUTJI punika a-
sipat ESA. Dipun basakaken DAT MUNTELAK KADIM A-
DJALI ABADI, tegesipun asipat SATUNGAL kang ma-
ti RUMUHUN PIJAMBAK,- kala taksih awang-awung sa-
laminipun ing KAHANAN KITA; inggi punika DJUME -
NENG PRIBADI wonten salebeting NUKAT CHAIB ingkang
sakalangkung langgeng.

Ingkang minangka w a r a n a n i n g DAT, sa
ha dados w a h a n a n i n g SIPAT, ASMA, APNGAL
sadaja ingandap punika babaripun satunggal-tunggal

1. KAJU-tegesipun GESANG; dumunung sadjawining DAT
2. NUR-tegesipun TJAHJA; dumunung sadjawining GE-
SANG.
3. SIR-tegesipun RAHSA; dumunung sadjawining TJAHJA
4. ROH-tegesipun NJAWA; dumunung sadjawining RAHSA.
5. NAPSU-tegesipun Angkara; dumunung sadjawining -
SUKMA(NJAWA).
6. 'AKAL,-tegesipun BUDI; dumunung sadjawining Nap-
su.
7. DJASAD-tegesipun Badan; dumunung sadjawining Bu-
di.

Dene KAJU punika ingkang kapasrahan pangawasaning
DAT, kinarsakaken anggesangi kahananing TJAHJA, RAH-
SA, SUKMA, NAPSU, BUDI, BADAN sadaja, sumarambah sa-
king wiwitan dumugi ing wekasan. Menggah wiwidjanga-
nipun kados ingandap-punika:

- I Ing nalika KAJU anggesangi kahananing Tjahja sumarambah ing Netra, wahananipun dados saged aninali. Inggih punika Paningsaling DAT ngagem netra kita.
 - II Ing nalika KAJU anggesangi kahananing Rahsa: sumarambah ing grana, wahananipun dados saged anganda. Inggih punika Panggandaning DAT ing nalika ngagem grana kita.
 - III Ing nalika KAJU anggesangi kahananing Sukma: sumarambah ing lidah, wahananipun dados saged angandika. Inggih punika Pangandikaning DAT ing kala ngagem lesan kita.
 - IV. Ing nalika KAJU anggesangi kahananing Napsu; sumarambah ing Talingan, wahananipun dados saged amijarsa. Inggih punika Pamijarsaning DAT angagem Talingan kita.
 - V. Ing nalika KAJU anggesangi kahananing djasad: sumarambah ing arah, wahananipun dados saged ambekan, Ladjeng nuwuhaken kuku wulu sasa minipun; inggih punika APNCALING DAT ing nalika ngagem "sa-ulah" kita. Saestu boten pae ing nalika a m r a t a n d a n i A p n g a l s a l e b e t i n g a l a m: ladjeng saged molahaken surja, wulan, lintang, angin sapa-nunggilanipun. saisen-isenipun sadaja -sami dumunung wonten ing PURBA-WISESANING DAT, kados ingkang kasebut ing ngandap punika:
1. DAT amurba: Kaju. Tegesipun: DAT punika witing Gesang.
 2. KAJU amisesa: Nur. Tegesipun: Gesang punika amengku Tjahja.
 3. NUR amisesa: Sir. Tegesipun Tjahja punika amengku gesanging Rahsa.
 4. SIR amisesa: Roh. Tegesipun: Rahsa punika amengku gesanging Sukma.
 5. ROH amisesa: Napsu. Tegesipun: Sukma punika amengku gesanging Budi.
 6. NAPSU amisesa: Akal Tegesipun: Napsu punika amengku gesanging Budi.

7. AKAL amisesa: djasad Tegesipun: Budi punika amengku gesanging badan wadag.

Menggah wangsulanipun makaten:

1. Djasad kawisesa dening Budi. Tegesipun: eba bbing badan punika kaprabawa saking osiking Budi.
2. Budi, kawisesa dening Napsu Tegesipun: osiking Budi punika kaprabawa saking Hawa napsu
3. Napsu, kawisesa dening Sukma Tegesipun: hawa ning Napsu punika kaprabawa saking wahana - ning Njawa.
4. Suksa, Kawisesa dening Rahsa. Tegesipun: wahananing Njawa punika kaprabawa saking pramananing Rahsa.
5. Rahsa, kawisesa dening Tjahja. Tegesipun: pramananing Rahsa punika kaprabawa saking pramananing Tjahja.
6. Tjahja, kawisesa dening Kaju. Tegesipun: Pramananing Tjahja punika kaprabawa saking kawasaning GESANG.
7. Kaju, kapurba ing DAT. Tegesipun: kawasaning GESANG punika kaprabawa saking Purba-wisesaning DAT.
8. DAT punika tanpa dunungan. Purba-wisesaning sampun wonten kanjatahaning GESANG-kita pribadi. Milanipun wahananing Gesang punika tanpa wangenan kalajan ANANING DAT, Inggihi Inggihi " G E S A N G K I T A punika "Dat-ing GUSTI KANG MAHA SUTJI SADJATI". Sampun uwassumelang ing panggalihi m e k m a n a w i k e - n g i n g p a m b a n g u s i n g p a r a a m b a r o n g a n .

XIV.

Panekung: wasijatipun Kangdjang Panembahan Senapati ing Mantawis.

Dene santosaning pangesti, kajektosaken ing-
kang dados tandanipun, punika manawi pinesu sale
beting panekung, anungku semedi, anege karsa,
AMARSUDI KAWASA, Adad ingken sampun kalampaha n
wonten "mangunah" dateng, kabekta ing utusan, me
dal saking Sarira kita kang Maha Mulja, amawa

tanda katingal saking PRAMANA, karaos ing dalem RAHSA. Ingriku manawi katarima, ingkang tjinip-ta: dados; ingkang sinedya; wonten; ingkang kisan: dateng saking parmaning Kang kawasa. Menggah pratikelipun manawi bade manekung, - punika saking wasijatipun Kangdjeng panembahan Senapati ingalaga Mentawis, kados ingadap punika

W i w i t a n g i r a n g i d a a r s a -
r e, anjegah sahwat, ambirat napsu hawa ing da-
lem sawatawis dinten; ladjeng sijama a n g l o
w o n g, sarta ambisu ing dalem tigang dinten -
tigang dalu, boten kenging ngemu sak-serik, duka
-tjipta. Manawi sijamipun kanton sadinten sada-
lu, sampun ngantos sare. Sareng ing wantji te-
ngah dalu: siram, ladjeng angagem busana ingkang
sarwa suji, sarta akokonjoh ganda widia djabad-
wangi, adudupa medjeng mangetan utawi mangilen,
angadjengaken keblatipun pijambak; dumugi-nipun
ing wantji bangun endjing: punika wiwit tapakur
pedjah raga, nutupi babahan hawa sanga Patrapi-
pun lenggah pitekur: djempol suku kapanggihaken
sami djempol suku den- papak polok kapanggihaken
sami polok den-gatuk; djengkul kapanggihaken sa-
mi djengkul den-rapet; padjaleran sapalandungani
pun sinipata kakaliya djempol suku den-leres, -
sampun ngatos katindihan; nunton asta kalih ang
rangkul djengkul atrap sidakep suku tunggal; da-
ridjining asta sami antuk selaning daridji, kados
angapurantjang; djempol asta den-aben sami djem-
pol asta, ladjeng winawas kalijan putjuking gra-
na. Nunton anata wedaling napas, anpas, tanapas,
nupus, sampun ngantos tumpang-suh kumpulipun da-
dos satunggal, Ing ngriku tinarik saking kiwa, -
dumugi ing puser: kendel saantawis dangunipun;
ladjeng katurunaken anongen: medal ing leng gra-
na tengen ingkang alon, sampun ngantos kasesa, -
Menawi sampun sareh, narik napas malih saking -
tengen, dumugi ing puser: kendel saantawis da-
gunipun; ladjeng katurunaken mangiwa, medal ing
leng grana kiwa, ingkang alon, sampun ngantos -
kasesa, ambal kaping tiga. Kados makaten pana -

riking napas, wekasanipun manawisampun sareh, a-narik napas malih: saking kiwa, mubeng nengen, saking tengen mubeng mangiwa, kakumpulaken dados satunggal wonten ing puser; ladjeng katarik manginggil leres ingkang sareh; kendel tinata wonten ing djadja; ladjeng katarik manginggil malih ingkang alon, kendel tinata wonten ing sirah Ingriku anengingaken tjipta sarwi osik matrapaken pandjenenganing DAT kita, kados makaten:

Ingsun tadjalining DAT kang Maha Sutji, kang amurba amisesa, kang kawasa ngandika "KUN"- PAJA KUN" dadi satjiptaningsun: TEKA sakarsaningsun, metu saka kodrat-Ingsun.

Manawi sampun makaten, adat sanalika kemawon kajektosan ingkang dados tandanipun. Nunten panariking napas katurunaken medal ing leng grana kalih pisah, ingkang alon, sampun ngantos kasesa ing wekasan pasrah anengesa dateng DAT-kita pi-jambak.

Menggah patraping panekungan punika, panjogi nipun sageda kalampahan ing saben wulan sapisan. Botenipun, amung ing saben dinten Idjabah kemawon sampun ngantos katawongan. Sabab, ingriku wektuning katarimah saliring panuwun, kados ingkang kapratelakaken ingandap punika:

1. Wulan Mucharam, idjabahipun tanggal kaping 9 kalijan 10.
2. Wulan Mulud, tanggal kaping 12.
3. Wulan Redjeb tanggal kaping 27.
4. Wulan Ruwah tanggal kaping 15.
5. Wulan Sijam, tanggal kaping 21. 23, 27. 29.
6. Wulan Besar, tanggal kaping 8.

Sanesipun punika sami sepen tanpa dinten idjabah andjawi idjabahing wantji ing dalem sadinten sadalu kaping sakawan: 1. ing wantji serap surja, 2 ing wantji tengah dalu, 3 bangun endjing 4 tengangé leres.

XV.

Pratelan wahananing Dat ingkang urut

Ing mangke kapratelakaken urut-urutaning na manipun wahananing DAT ingkang sampun kasebut ing ngadjeng sadaja wau, kados ingandap punika:

A. Ingkang rumijin: KAJU, tegesipun GESANG; dipun wastani KAJUN, tegesipun PANGGESANGAN; dipun wastani malih KAJAT, tegesipun ANGGESANGI; dipun wastani malin KAJU DAIM, tegesipun GESANG KANG TETEP. Ananging sadjatosipun inggih amung s a t u n g g a l "KAJU" punika. Makaten ugi sampun ingkangnama "daim" kados ta: Imam daim, salat daim punika sami dumunung ing dalem - "KAJU DAIM" sadaja, tegesipun: TETEP wonten ing kahananing GESANG KITA pribadi.

B. Ingkang kaping kalih: NUR, tegesipun TJAHJA, punika sadjatosipun inggih amung satunggal, ananging dipun namani dados gangsal sesobatan:

1. NURIJAH, tegesipun: Tjahja samar; warnanipun tjemeng.
2. NURANI, tegesipun Tjahja kekalih, inggih punika Tjahja kaping kalih; warnanipun abrit.
3. NUR MAHDI, tegesipun: Tjahja sumirat; warnanipun djenar.
4. NUR BUA'T, tegesipun: santosa; warnanipun idjem
5. NUR MUCHAMMAD, tegesipun Tjahja kang pinudji; warnanipun petak.

Menggah gerbanipun sadaja punika, kasebut nama "NUR'ULLAH" tegesipun TJAHJANING ALAH.

C. Ingkang kaping tiga SIR, tegesipun: RAHSA, punika sadjatosipun inggih amung satunggal, ananging dipun namani dados nenem sesebutan.

1. SIR: IBTADI, tegesipun RAHSA PURBA, inggih punika dados wahjaning asmaranala.
2. SIR: KAHARRI, tegesipun: RAHSA WISESA, inggih punika dados wahjaning asmara tura.
3. SIR: KAMALI, tegesipun RAHSA SAMPURNA, inggih punika dados wahjaning asmara turida.
4. SIR: NGADJI, tegesipun RAHSA MULJA, inggih, punika dados wahjaning asmara nada.
5. SIR: CHAKI I, tegesipun RAHSA SEDJATI, inggih punika dados wahjaning asmara tantra.

6. Sir: WAHDI, tegesipun RAHSA TUNGGAL, dipun wastani SIR: CHAIB, inggih punika dados wahja ning asmara sama. Menggah gerbanipun sadaja punika kasebut nama "SIR'ULLAH", tegesipun RAH SANING ALLAH.

D. Ingkang kaping sekawan ROH, tegesipun NJAWA utawi SUKMA. Punika sadjatosipun inggih amuung satunggal, ananging dipun namani dados pitung sebutan:

1. ROH DJASMANI, tegesipun: njawaning djasad, inggih punika wewajanganing NJAWA ingkang anggesangaken anggotaning BADAN; dipun ngibarataken Roh chowani tegesipun kaupamkaken njawa ingkang nggesangi sato-kewan.
2. ROH NABATI, tegesipun: njawaning tumuwuh, inggih punika wewajanganing NJAWA, ingkang nuwuhaken wulu kuku sapanunggilanipun, tumanem dados gesanging Budi.
3. ROH NAPSANI, tegesipun: njawaning napsu, inggih punika wawajanganing Njawa, ingkang anggesangaken hawaning napsu.
4. ROH ROCHANI, tegesipun: NJAWANING SUKMA inggih punika wawajanganing NJAWA, ingkang nggesangaken warananing SUKMA.
5. ROH RAHMANI, tegesipun: NJAWA KANG ASIPAT MURAH dipun wastani ROH RABANI, tegesipun NJAWANING-PANGERAN, inggih punika wawajanganing NJAWA, ingkang nggesangaken kahananing RAHSA.
6. ROH NURRANI, tegesipun: NJAWANING TJAHJA, inggih punika wawajanganing NJAWA, ingkang nggesangaken wahananing TJAHJA.
7. ROH ILAPI, tegesipun: NJAWA KANG WENING, dipun wastani ROH CHUDUS, tegesipun NJAWA KANG SUTJI inggih punika wajanganing NJAWA, ingkang anggesangaken kahananing ATMA.
Menggah gerbanipun sadaja punika kasebut nama ROH'ULLAH, tegesipun NJAWANING ALLAH.

Dene terangipun wewidjanganing Roh punika, manawi karudukaken kalijan wasijatipun Ingkang Sinuhun Kangdjeng Sultan Agung, kala musjawaratan ngelmi; kadawuhaken dateng kijai pangulu Amat kategan, makaten pangandika dalem:

"Sadjatine Roh iku SAWIDJI, minangka kahana-ning Rahsa", binasakake "Njawa" utawa "Djiwa", kasebut aran "Sukma". Prabedane pada mawa tanda sowang-sowang:

1. Tandaning Roh iku nganakake getih.
2. Tandaning Njawa: nganakake keketeg.
3. Tandaning Djiwa: nganakake napas.
4. Tandaning Suksma: nganakake rasaning djasad.

"Ananing Suksma iku ana papangkatane dadi pitung warna." Iki sawidji-widjine:

1. Patemoning djasad lan napas, iku den-arani Sukma wahja, tegese: Suksma lahir.
2. Patemoning ~~napas~~ lan budi, iku den-arani Sukma dyatmika, tegese: Suksma batin.
3. Patemoning budi lan napsu, iku den-arani Sukma lana, tegese: Suksma tetep.
4. Patemoning napsu lan njawa, iku den-arani Sukma mulja, tegese: Sukma mulus.
5. Patemoning njawa lan rahsa, iku den-arani Sukma djati, tegesi: Suksma njata; den-arani maneh: Suksma rasa, tegese, Suksmani rahsa.
6. Patemoning Rasa lan Tjahja, iku den-arani Sukma wasesa, tegese: Suksma wenang.
7. Patemoning TJAHJA lan URIP, iku den-arani Sukma Kawekas, tegese: Suksma wekasan.

Dene patemone k a b e h mau dadi SUKMA ADI LUWIH, tegese: Suksma utama. Jen kumpul, dadi RETNA INTEN DJUMANTEN, iku ngibarating martabat Wadkidajat; Sampurna dadi SASTRA LUDIRA, iku ngibarating Martabat Wahdad; Sampurna: dadi SOTYALUDIRA, iku ngibarating martabat AKADIJAT, walujud dadi MANIK MAJA, Gumilang tanpa wewajangan, tegese bali dadi DAT-ing NUKAT GHAIIB, mulih marang ADJALI ABADI.

Wangsul amratelakaken uruting namanipun wahananing DAT.

E. Ingkang kaping gangsal NAPSU, tegesipun angkara, punika sadjatosipun inggih amung satunggal, ananing dipun namani dados kawan sasebutan:

1. Napsu Aluamah, tegesipun angangsa; darbe hawa murugaken dahga arep, luwe, sapanunggilanipun Wahananipun wonten ing waduk, wahjanipun saking lesan; kasebut dados ngibarat kaananing,

manah ingkang asorot tjemeng. Sampurnaning narik leburing wulu kuku.

2. Napsu Amrah tegesipun sereng; darbe hawa murugaken angkara, panasten, duduka sapanunggulanipun. Wahananipun ing ngamperu. Wahjanipun saking karna kasebut dados ngibarat kaananing manah ingkang asorot. Sampurnaning anarik leburing kulit erah.

3. Napsu Supijah, tegesipun: meles; dipun namani, harda, tegesipun: adreng; darbe hawa murugaken murka, penganan, pakareman, kabingahan sapanunggulanipun. Wahananipun ing lilimpa Wahjanipun saking netra; kasebut dados ngibarat kaananing manah ingkang asorot djenar. Sampurnanipun narik leburing daging otot.

4. Napsu Mutmainah, tegesipun: djinem; darbe hawa murugaken loba dateng kautaman punapa dene welas asih sapanunggulanipun; terkadang ngantos, keladuk kadosta: sumedya anglampahi tanpa brata ingkang kelantur, boten mawi watawis. Wahananipun ing babalung. Wahjanipun saking grana. Kasebut dados ngibarat kaananing manah ingkang asorot petak. Sampurnanipun anarik leburing balung sungsum. Dene manawi kapatitisaken, witing

Napsu punika saking utek; dumunung ing manah: dados Tjipta: dumunung ing djantung: dados birahi Wedalipun saking djantung ladjeng dados Nupus; katampen ing manah malih ladjeng dados Anpas; anunggil lampahing erah ladjeng dados Tanapas; napas, suwara-punika sami medal saking hawaning Napas sadaja.

F. Ingkang kaping nem: AKAL, tegesipun: Budi Punika sadjatosipun inggih amung satunggal, ananging dipun namani dados gangsal sasebutan. Menawi kaetang dalah ingkang rangkep nama, dados pitung-sasebutan, sami anartani dateng ngibarat manah manah. Kadadosanipun anunggil sasebutan.

1. Budi: Maknawi, inggih manah Maknawi, tegesipun wahjaning budi.

2. Budi: Sanubari, inggih manah Sanubari, tegesipun wahananing budi.

3. Budi Suweda, inggih manah Suweda, tegesipun :

- woding manah; dados ngibarat kahananing budi.
4. Budi Puat, inggih manah Puat, tegesipun: woding djedjantung; dipun namani budi zaki utawi manah zaki tegesipun: manah sutji; dados, ngibarat Pramaning budi.
 5. Sudi Sierrie, inggih manah Sierri, tegesipun: Rahsaning manah; dipun wastani budi Sofi, utawi manah Sofi, tegesipun: manah, inggih wening inggih ngibarat pangaosing budi.

Dene manawi kapatitisan pakartining Budi punika dipun wastani "Pantja ndrija", tegesipun: manah gangsal, inggih punika pangawasa ingkang medal saking rahsani Budi. Peperanganipun dados, tigang pangkat sami anggangsal pakarti:

1. Dipun wastani Karmindrija, tegesipun: purbaning budi, kados ta: paningal, pamijarsa, panganda, pamiraos.
2. Dipun wastani Antarendrija tegesipun: antawising budi, kados ta: keketeg, napas, kedeping netra, raosing lidah, kenjaming lati.
3. Dipun wastani Djajendrija, tegesipun: wasesaning budi, kados ta: raosing kulit, pardji djuhur, asta, suku.

G. Ingkang kaping pitu: DJASAD, tegesipun: badan wadag; punika sadjatosipun inggih amung satu nggal, ananging dipun namani dados kalih sesebutan:

1. Djasad wadag, tegesipun: badan kasar, kadadosan saking lebu, winastan djisim, ugi kawastanan badan djasmani.
2. Djasad latif, tegesipun: badan alus, winastan djisim latif, ugi kawastanan badan chewani.

Menggah saking djandjinipun: badan wadag kalijan badan alus punika, boten kenging pisah sangkan paranipun, anunggil kahanan sadjati-upami satu mungging rimbagan. Ananging wawangsulan: ing tembe badan wadag punika luluh sampurna wonten, salebeting badan alus, kalimputan dening Kaju dam, tegesipun: gesang tetep dumunung ing Kahanan kita pribadi. Mila dipun pralambang: warangka mandjing tjuriga, tegesipun: badan wadag dumunung salebeting badan alus. Kala badan wadag taksih dados embahan, lambangipun: tjuriga mandjing warangka, tegesipun: badan alus taksih dumunung sa-

lebetiing badan wadag.

Dene pratikelipun angluluh badan wadag wau, sa-
king wasijat dalem ingkang sinuhun Kangdjeng Su-
suhunan Paku Buwana kapisan, kenging kalanteh a-
nglampahi tapa brata kados ingandap punika:

1. Asusutji, tegesipun taberi siram endjing.
2. Angirang-ngirangi dahar, tegesipun: adahar na-
mung manawi kraos luwe.
3. Angirang-ngirangi ngundjuk, tegesipun: angun-
djuka namung mawi sanget kasatan.
4. Angirang-ngirangi sare, tegesipun: asarea ma-
nawi sanget karipan.
5. Angawis-awisi ngandika, tegesipun ngendikaa -
manawi ngangge mangsa kala.
6. Anjunjuda sahwad, tegesipun: sahвата kalijan,
garwa manawi sanget kangen.
7. Ambarata napsu, tegesipun: sampun ngantos ngum-
bar hawa, angagema budi trima, lila, legewa,
utami.

Angger saged kalampahan makaten, manawi boten
kawistara sarta dumunung ingasepen, inggih walla
hu alam katarimahipun.

Dene manawi bade waskita dununging ngasepen,
punika, sakaliring rupa kita, kapasrahna dateng,
Kang darbe rupa; saliring suwara kita kaantuk na-
dateng kang darbe suwara. Paningal kita, pamijar-
sa kita, pangganda kita, pangraos kita, pamijar-
sa kita, sami kawangsulana dateng sangkanipun,
pijambak. Menggah patrapipun: anjidikaken ening-
nging rahsa, angawasaken eninging pantja ndrija
Tegesipun angendelaken saniskaraning ngagesang
sadaja. Ing sanalika ngengkoki dados Tadjalining
Gusti kang Maha Sutji sadjati, kang murba amise-
sa, kang kawasa andadosaken sawarnining "asja"
sadaja. Manawi sampun saged makaten, inggih puni-
ka salat daim, ingkang dipun wastani sadjatining
salat. Bebasan: salat ngiras njambut damel, ang-
lampahi padamelan kasambi salat: lenggah sarwi
lumampah; lumampah kalijan andeprook; lumadjeng
salebetiing kendel; ambisu kalijan tjarios; kesah

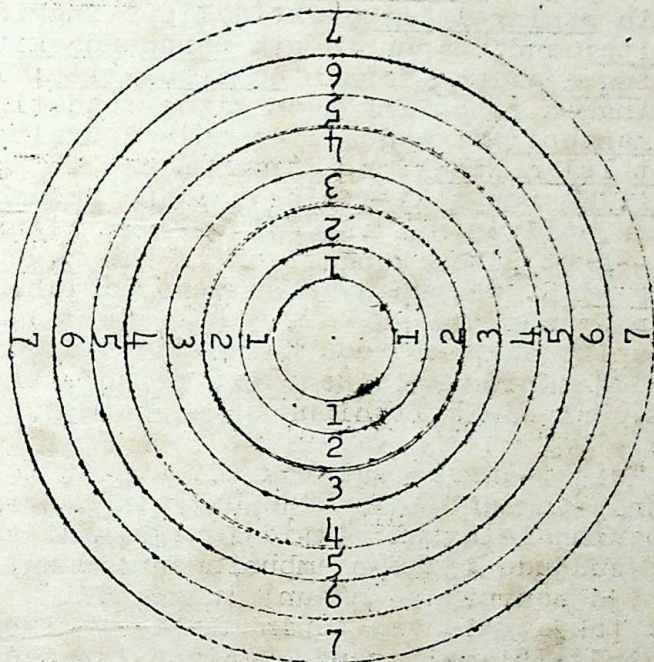
sarwi tilem, kaliyan melek. Kados makaten ngibaratipun. Sebab kakekating salat daim punika: ade gipun inggih djumenenging gesang kita; rukukipun inggih paningal kita; iktidalipun inggih pamijarsa kita; sudjudipun inggih pangganda kita; wawaosaning ajatipun inggih pamiraos kita; lenggahipun inggih tetep ing iman kita; tahjatipun inggih manteping tohid kita; salamipun inggih makripat Islam kita; pupudjinipun inggih pandjing-widjiling napas kita; -ing nalika mandjing mungel "Hu" wedalipun mungel "Allah-- Dikiripun inggih awas--emut kita; keblatipun inggih madep dateng ening kita. Sampun uwas sumelang malih. Mila makaten djumenengipun DAT, SIPAT, ASMA, APNGAL kita punika sampun dados Kuran sadjati, amratandani sadjatining salat sadaja; dipun wastani Salat daim. Manawi iktitahipun salat daim punika makaten:

"Nijat-Ingsun salat daim, kanggo ing salawasé urip-Ingsun; Adege ija Urip-Ingsun; rukuke ija paningal-Ingsun; iktidale ija pamijarsaning sun; sudjude ija pangambuningsun; wawatjaning ajat ija pangutjap-Ingsun; lungguhe ija Imam-Ingsun; tahjate ija manteping tokid-Ingsun; salame; makripat-Islam-Ingsun; keblate ija madep marang eneng-ening-Ingsun; Perlu nglakoni wadjib saka Kodrat-Iradat-Ingsun dewe". Ladjeng pasrah nalongsé dateng DAT-ing GESANG kita pribadi Titi.

XVI

Urutipun wahananing salat.

Ingandap punika mratelakaken dawah urut-urut
taning namanipun wahananing salat sadaja.

DAT MUNTELAK KANG KADIM ADJALI ABADI
kasebat: Wisesa.

1. KAJUN, tegesipun GESANG, kasebut Atma.
2. NUR, tegesipun TJAHJA, kasebut Pranawa.
3. SIR, tegesipun RAHSA, kasebut Pramana.
4. ROH, tegesipun NJAWA, kasebut Suksma.
5. NAPSU, tegesipun: angkara.
6. 'AKAL, tegesipun: Budi.
7. DJASAD, tegesipun: badan wadag.

1. Dene DAT punika tanpa tuduhan, amung dumu
nung anarambahi wonten salebeting GESANG kita. -
Ananging katah ingkang sami katambetan, awit de

ning binasakaken boten mawi djaman makam, tegesi pun boten arah boten enggen, akanta tanpa warna tanpa rupa, asipat elok, dede djaler, dede es-tri, dede wandu; dipun pralambangi "kombang anga djap ing tawang," tegesipun kombang angeleng won ten ing awang-awang. Mila ing dalem martabat kasebut Chaib saking dereng sanjata kahananipun.

II. Dene KAJU, punika minangka Tadjalining, DAT, awit kasorotan saking purbaning DAT sadjati dipun pralambangi "KUSUMA andirahing tawang". Mila ing dalem martabat kasebut "Takjun awal" dene wiwit sanjata kahananipun.

III. Dene NUR, punika minangka tadjalining, Kaju, inggih punika dados tarsandaning gesang awit kasorotan saking wisesaning Atma sadjati; dipun pralambangi: Tundjung tanpa telaga, tegesipun: sekar terate gesang boten mawi toja. Mila ing dalem martabat kasebut: "Takjun sami" dene sampun njata ing kahananipun.

IV. Dene SIR punika minangka Tadjalining NUR awit kasorotan saking wisesaning Pramana sadjati dipun pralambangi: isining wuluh wungwang, tegesipun boten kawistara isen-isening wuluh wungwang punika. Mila ing dalim martabat kasebut "Akajan sabitah", dene sanjata tetep ing kahananipun.

V. Dene ROH punika minangka Tadjalining Sir, awit kasorotan saking wisesaning Pramana sadjati dipun pralambangi Tapaking kontul anglajang, tegesipun: boten mawi labet tapaking peksi kontul nglajang punika. Mila ing dalem martabat kasebut "Akjancharidjiah", Dede sanjata medal ing kahananipun.

VI. Dene NAPSU punika minangka Tadjalining Roh, awit kasorotan saking wisesaning Sukma Sedjati; dipun pralambangi. Latu murub ing teleng samodra, tegesipun: kaelokan urubing latu wonten salebet ing toja punika. Mila ing dalem martabat kasebut "Akjan muchapijah", dene sanjata gesang ing kahananipun.

VII. Dene BUDI, punika minangka Tadjalining, Napsu, awit kasorotan saking wisesaning angkara, sedjati; dipun pralambang: Kuda ngerap ing pandengan, TEGESIPUN: kapal njander taksih kinurung wonten salebeting djadjaran dados upatjara: su-raosipun sami kalijan lumpuh anginjeri djasad. Mi-la ing dalem martabat kasebut "Akjan maknawijah" dene sanjata kawedar ing kahananipun.

VIII. Dene DJASAD, punika minangka Tadjalining sipat, dados embananing para mudah ingkang sampun kasebut ingadjeng wau Awit saking kalimputan dening pakumpulaning sorot, sami sumarambah mara ~~tani~~ salir anggotaning badan djasmani sadaja. Mi-la manawi taksih djamaning sipat dipun pralambang: kodok kinemulan ing leng, togesipun, kodok-punika ngibarating mudah, ingkang wonten salebeting djasad; eleng punika ngibarating djasad ingkang wonten ing sadjawining mudah, inggih punika kahananipun DAT ing GUSTI, taksih kalingan dening sipating kawula. Sae manawi djamaning DAT ing de lahan; dipun pralambang: kodok ngemuli leng, tegese; gentos dumunung wonten inglebet, inggih punika kahananipun sipating kawula sampun kalimputan dening DAT-ing Gusti. Dados sami tarik-tinarik, tetep-tinetopan, kados ingandap punika de rahipun:

Wangsulan DAT-ing Gusti punika, kaotipun kalijan kawula; dening andarbeni pangawasa, wenang mbabar prabawa, saha narik wedaring gelar kukudan. Kados upaminipun: manawi karkating djasad, la tarik ing pangraosing Budi, pangraosing Budi kairup ing hawaning napsu, hawaning napsu kasirep dening wisesaning Suksma, berem salebeting Betal makmur, ladjeng muntu wiwaraning Pramana, angglepaken saniskaraning pantja drija, mangka la prabawan dening panguwasaning Suksma, anggelar pangraos, wahananing dados t i l e m kahananing, djasad kita. Ingriku saking pangraos: katingalan 'alam-ing supena, kalaksanan saliring solah bawa sadaja.

Manawi pangawasaning Suksma mbabar pantja - ndrija sarta mbuka wiwaraning pramana, ladjeng

njirnakaken hawaning napsu, anuwuhaken pangraosing budi ngantos sumarambah ing djasad sadaja, ingriku, wahananipun dados t a n g i kahana-ning djasad kita, ladjeng uninga malih dateng saniskara ingkang katingalan ing alam donja. Miha dipun pralambang: anenun senteg sapisan anigasi, tegesipun: saweg sakedab ing paningaling alam supena ladjeng saged wangsul uninga ingkang katingalan ing alam donja.

Kados makaten ugi upaminipun manawi karkating djasad katarik ing pangraosing budi, pangraosing budi kairup kawasaning napsu, kawasaning, napsu kasirep dening wisesananing Suksma, wisesananing Suksma kakukut dateng pangawasaning Rahsa, ladjeng luluh mandjing ing dalem Prawaning Tjahja, anunggil kalijan Purbaning Atma, mantuk dados sadjatining DAT MUNTELAK kang kadim, adjali abadi; ingriku wahananipun dados winastan "pe-djah" kahananing djasad kita, Ananging saestunipun boten pedjah, namung ngalih panggenan kemawon; malah waluja, gesangipun langgeng wonten ing Kahanan ingkang Maha Mulja. Mila dipun pralambang tanggal pisan kapurnaman, tegesipun dereng lami tumitah wonten ngalam donja, ladjeng saged wangsul malih dados Manungsa ingkang sampurna sarta waskita ing saniskara.

XVII.

Pralambang ingkang sampun dipun tegesi maksudipun.

Ing mangke ndumugekaken urut-urutipun ing panunggilaning pralambang sadaja. Ananging tegesipun sakatahing para marsudi ngelmi sami darbe pijambak-pijambak. lepa lepat/ kula mborongaken ing dudugi-prajoginipun, kados ingkang kopratelakaken ingandap punika.

1. Gigiring punglu, tegesipun: gegering mimis, ngibarat kaelokaning DAT, dening boten arah boten enggen. Ing pundi estuning panggenanipun: sajekti amung dumunung wonten DAT-ing GESANG kita
2. Tambaning putjang, tegesipun ngibarat kaelokanipun sipating DAT, dening binasakaken de-
de djaler

dede ostri dede wendu. Kados punapa saestuning sipatipun: sajekti amung gumung wonton Sipatining GEBANG kita. Wonten ingkang mastani: tambaning putjang punika elenning rana kekali. Saking panginten mbok-manawi kalentu ing seserepan.

3. Wekasaning langit, tegesipun: punika ngibarat wangenanipun soroting Tjahja, sumarambah dumugi ing Sipat kita.
4. Wekasaning samodra tanpa tepi, tegesipun: ngibarat wangenanipun pangawasaning Rahsa, sumarambah dumugi ing sipat kita.
5. Galihing kangkung, tegesipun: punika ngibarat wahananing Suksma, dumunung ing kahananing Sipat kita.
6. Latu sakonang ngasataken samodra, tegesipun: punika ngibarat hawaning napsu wimbuh salebeting pantja ndrija kita.
7. Peksi miber ngungkuli langit, tegesipun: punika ngibarat ing rosaning Budi wimbuh salebeting apngal kita.
8. Baita amot samodra, tegesipun baita punika, ngibaratining djasad, samodra punika ngibaratining manah sapaunggilani pun.
9. Angin katarik ing baita, tegesipun punika ngibarat lampahing napas medal saking djasad.
10. Susuhing angin, tegesipun punika ngibarat pakendelaning napas dumunung ing djantung. Wonten ingkang mastani, susuhing angin punika: rema. Saking panginten mbokmanawi kapendet: saking pamrajogi kemawon.
11. Bumi kapetak ing salebeting siti, tegesipun: punika ngibaratining wujud kita: asli saking, siti, ing tembe kapendem ing siti; inggih punika wahananing dados daging.
12. Mendot latu adedamar, sami kaliyan latu salebeting latu, utawi latu binismi ing latu, tegesipun punika ngibaratining wujud kita asal saking latu, tansah andadosaken latu, inggih punika wahananipun dados napsu.
13. Barat katijup ing angin, sami kaliyan angin, anginte prahara,

- togesipun punika ngibarating wudjud kita: asal saking, anggung angingsop angin, amedalaken, angin, inggih punika wahananipun dados napas
14. Angangsu rembatan toja, sami kalijan toja wonten salebeting toja, utawi toja kinum ing toja; togesipun punika ngibarating wudjud kita asal saking toja tansah kailonan toja; inggih punika wahananipun dados erah. Mila wonten ingkang mastani: tojo salebeting tojo punika erah.
15. Srengenge pinepe, suraosipun sami kalijan ka-tja angemu srengenge, togesipun punika ngibarating Tjahja kasorotan ing Surja, utawi Surja wonten salebeting Tjahja; inggih punika wahananipun dados Pramaning netra.
16. Widji wonten salebeting UWIT? uwit wonten salebeting widji, togesipun punika ngibarating kawula dumunung wonten ing Gusti; Gusti dumunung wonten ing kawula. Dipun basakaken: pangleburan papan tulis.
17. Kakanganing pambajun, adining wuragil, togesipun punika ngibarating martabat Insan kamil; ing nalika tanadjul, dawah wonten ing wekasan pijambak; sareng tarki, ing tembe dados wiwitan. Menggah Insan kamil punika wahananing Gesang kita pribadi.
18. Busana kantjana retina boten mboseni, sairib, sami kalijan Busana wastra tanpa seret; togesipun punika ngibarating djasad; busana kantjana retina wahananipun dados djasad ingletbet, busana wastra wahananipun dados kulit.
19. Tugu manik ing samodra, tegesipun punikang barat pantengin Tjipta, anerus dateng telenging paningal. Wonten ingkang mastani tugu manik punika kalam; mbok manawi saking panginten kemawon.
20. Sawanganing samodra retina, dados ngibarating Babul ar'bab, togesipun korining Pangeran, inggih punika kakakatipun palawanganing DAT, dumunung wonten ing babahan hawa sanga salebeting djasad. Menggah kabudanipun sawanganing samodra retina, punika winastan kadi se-

- la matangkep, dados ngibarat melarmingkuping maras utawi nga-mingkeming lati.
21. Samodra winotan kilat, dados ngibarating wot sirotol-mustakim, tegesipun: margi kang le - res, inggih punika kakekatipun pesating Atma, dumugi ing Kalarating DAT. Wonten ingkang mas tani wot sirotalmustakim punika kakekatipun, wodalang pamiraos; inggih sami pakantukipun.
22. Bale Tawang gantungan, dados ngibarating Nga ras kursi; tegesipun ngaras: padaleman, inggih punika kakekatipun pasewakaning DAT, dumunung ing sirah utawi ing djadja. Tegesipun kursi: palenggahan, inggih punika kakekatipun palenggahaning DAT, dumunung wonten ing lebet utawi ing djadjantung.
23. Widji tuwuh ing sela, dados ngibarating loch kalam. Tegesipun loch: papan, kasebut "lochil makful tegesipun: papan kang rineksa, inggih punikakakekatipun sipating DAT, dumunung wonten ing djasad rinesa ing malaekad Kiraman. Tegesipun kalam: panjaratan, inggih punika kakekatipun wajanganing DAT, dumunung wonten ing Budi, tumuwuh wonten ing angen-angen, rineksa ing malaekad Katibin.
24. Tengahing arah, dados ngibarating Midjaan: Tegesipun midjan: teradju, inggih punika kakekatipun: panimbang ing DAT, dumunung wonten ing Paningal. Ing sapunika namung kakendelaken samanten kemawon urut-urutanipun panunggilaning perlambang sadaja manawi kapratelakaken ing sadumuginipun tanpa wekasan, tur boten patos ndadosaken parluning suraosipun. De ne manawi wonten pralambang elok ingkang kadamel tjangkriman, pradikanipun kawawas saking dugi prajogi kados ingandap punika: Sawarnanipun ingkang binasakaken ageng, wijar, pandjang, inggil, langkung sapanunggil nipun, punika dados ngibaratipunaning DAT. Sawarnanipun ingkang binasakaken alit, tji-jut, tjelak, andap, kirang sp, punika, dados ngibarat wahananing sipat. Upami ungelan makaten: "Botok banteng winungkus ing godong asem,

kabitingan ing alu bengkong", -punika pradika nipun botok banteng dados ngibarat wahananing DAT, godong asem dados ngibarat wahananing sipat; alu bengkaong dados ngibarat kahananing APNGAL sadaja. Menggah dunungipun makaten: Ana ning DAT kita punika awarana wahananing sipat kita, katanda solah-bawa kita; nanging wardi-nipun ingkang sadjati, punika boten prajagi, manawi kadamel raraosan ingakatah. Kenging di pun wiraosaken amung kaliyan ingkang sampun,

sami tunggil ngelmi, sarta ingkang sampun katuwuhan dudugi, tegesipun langkung tengah tuwuh. Menawi kawiraosken dateng ingkang dereng darbe dudugi, mindak karumijinan tuwuh, amargi dereng dumunung wahananing tumuwuh, liripun kados wirajating para sopuh, ingatasing tijang gesang punika awit saking lahir dumugi seladjengipun: awijos, katuwuhan "Iradating DAT" ngantos kaping kalihwelas. Ing dalem satuwuhan antawisipun nem taun, kados ingkang kapratelakaken ing ngandap punika:

1. Awit saking lahir dumugi 6 taun katuwuhan supe; tegesipun dereng saged anget.
2. Awit umur 7 taun 12 taun katuwuhan enget.
3. Awit umur 13 taun dumugi 18 taun katuwuhan Budi.
4. Awit umur 19 taun dumugi 24 taun katuwuhan birahi.
5. Awit umur 25 taun dumugi 30 taun katuwuhan murka.
6. Awit umur 31 taun dumugi 36 taun katuwuhan weweka.
7. Awit umur 37 taun dumugi 42 taun katuwuhan dudugi.
8. Awit umur 43 taun dumugi 48 taun katuwuhan santosa.
9. Awit umur 49 taun dumugi 54 taun katuwuhan rumos.
10. Awit umur 55 taun dumugi 60 taun katuwuhan wirangi, tegesipun apikan, resikan.
11. Awit umur 61 taun dumugi 66 taun katuwuhan djatmika, tegesipun anteng.
12. Awit umur 67 taun dumugi 72 taun katuwuhan pepeka. Dene langkungipun saking punika, a -

adat katuwuhan supe malih, tegesipun asring- asring kasupen. Menggah pratikelipun supados sampun supe malih, punika namung njegah napsu hawa sabab sadjatosipun ingkang dados awisesanipun u lah ngel^mi kasampurnan punika n a m u n g n a p s u. M a n a w i s a g e d m b i r a t napsu adat kadunungan a w a s, e m u t. Manawi tansah awas emut, saestu manggih kamuljan ing sangkan, paran, sasaminipun Kados wirajating para ahli ngel^mi, kasebut ingandap punika:

- I Taberi, sutji, temen-mangka pambirating durgan dana, tegesipun: ganda awon.
- II Angirangi dahar minum, -mangka pangluluhaning raga.
- III Angawis-awisi sare sahwat - mangka pangluju-ting Djiwa.
- IV. Angirang-ngirangi napsu ^muwus-mangka pangle-
njepaning Rahsa. Manawi sampun lenjap rahsa-
nipun, kabar ladjing lujut dados Tjahja gu-
milang tanpa wajangan ing Kahanan kita kang
sadjati. Punika sarehning kula dereng saget ang-
lampahi pijambak, dados namung njumanggakakan pa-
manggihing panggalih kemawon.

XVIII

Mratelakaken manawi sampun parek ing dinten kija-
mat, bade kadatengan bangas.

Ing wasananipun mratelakaken Riwajating Ka-
dis, manawi sampun parek ing dinten kijamat. Ing
riku wonten ingkang dados tanda bade kadatengan,
bangas, tegesipun utusaning Pangeran Ingkang Maha
Sutji: andawahaken djandji dateng alam donja, awi-
jos warni malaekad Djabarail, kinen mundut sada-
ja pangkat, kados ingkang kasebut ingandap puni-
ka.

1. Mundut barkating bumi: punika manawi isbating wudjut kita, dados ngibarat: sudaning rupa warna.
2. Mundut adiling Ratu; punika manawi isbating wudjud kita, dados ngibarat: ewahing paningal pamijarsa pamijarsa.
3. Mundut lomaning para sugih punika manawi isba

ting sudjut kita, dados ngibarat: kendoning, otot, saranging erah, abering mani.

4. Mundut wirangining pandita; punika manawi isbating wudjud kita, dados ngibarat; gingsi - ring budi.
5. Mundud nastapaning ngawerda; punika menawi isbating wudjud kita, dados ngibarat: wimbuh dahganing napsu luamah tanda bade lerem.
6. Mundut sabaring ngasudra; punika manawi isbating wudjut kita, dados ngibarat: wimbuh ang karaning napsu amarah, tanda bade sirep.
7. Mundut sih-ing kadang warga; punika menawi , isbating wudjut kita, dados ngibarat: wimbuh murkane napsu supijah, tanda bade sirep.
8. Mundut wiranging pawestri; punika manawi isbating wudjud kita, dados ngibarat: wimbuh lobaning napsu mutmainah, tanda bade sirep - pramanem.
9. Mundut imaning; muknin; punika isbating wudjud kita, dados ngibarat: gingganging Suksma
10. Mundut sastraning Kur'an; punika manawi isbating wudjut kita, dados ngibarating: ingse - ding Rahsa.

XIX.

Mratelakaken panengeran manawi tijang bade tilar donja.

Manawi sampun kaingsed manah rahsanipun, punika tanda sampun kawistara ing panengeran. Menggah dunuringing panengeran punika kalih pangkat : ingkang sapangkat nedahaken panengeran saking , paningal kita pribadi, kalih pangkatipun nedahaken panengeran ingkang kawistara ing paningal datang lijan.

Dene ingkang nedahaken panengeran saking kita pribadi, andjawi ingkang sampun kasebut ing salebeting serat Wirid sadaja, punika wonten panengeran malih saking riwajating kitab Tarikunngaripin. Makaten djarwanipun:

Awijos, manawi sampun mantjad ing dinten ki jamat punika ingkang dados ngalamatipun: kadatengan tjahja kaping nem rambahan.

1. Kadatengan tjahja medjil saking badan kita,

warninipun kados bun kalamukan mina petak Sa-
lebeting tjahja katingal sipating rurupan wu-
djud petak, awarni manungsa, busananipun sar-
wa djenar, angaken nama malaekad, utusaning ,
para Nabi Poma sampun ngantos kaimanaken, sa-
bab punika wawajangan dat ing utek kita pribadi.

2. Nunten kadatengan tjahja midjil saking badan,
kita malih. Salebetipun tjahja katingal peksi
warninipun kados tawon, angaken nama Burak, me-
lampah katititan menggah dateng suwarga. Poma
sampun kaimanaken, sabab punika wawajangan dat
ing manik kita pribadi.
3. Nunten kadatengan tjahja midjil saking badan,
kita malih. Salebeting tjahja katingal wonten
tijang djaler bagus, warninipun paningal ka-
dos, kilat lesanipun tansah medal latu, suwa-
ra kados gelap, paksa adamel gora goda. Poma
sampun kagingsir ing tjipta, sabab punika wa-
wajangan dat-ing budi kita pribadi.
4. Nunten kadatengan tjahja medal saking badan ,
kita malih, alimengan kados pepetenging dalu
salebeting tjahja katingal kados katja: sale-
beting katja katingal wonten sorot gumilang :
salebeting sotya katingal wonten tijang estri
semunipun kados angkatjarani. Poma sampun ngan-
tos kagimir ing tjipta, sabab punika wawaja-
ngan dat-ing napsu kita pribadi. Ingriku sam-
pun ndungkap dumugining djaman karahmat'ullah
Dipun santosa.
5. Nunten kadatengan tjahja midjil saking badan.
kita malih, warninipun kados mega, ngadeg sa-
king pulung manah dumugi ing sirah. Salebeting
tjahja katingal wonten sipating rurupan warni
warni, tanpa etangan inggih punika Malaekad,
kados bade metuk kita. Poma sampun ngantos ke-
njut ing tjipta, sabab punika wawajangan dat-
ing suksma kita pribadi. Ingriku sampun ngam-
bah salebeting djaman karahmat'ullah. Dipun
santosa.
6. Nunten kadatengan tjahja malih, midjil saking
badan kita, agengipun amung sarema, ngadeg ing

ngadeg ing larapan kita, nunten mandjing dateng netra, tumurun dateng karna, dateng grana, dateng lesan, dateng urat; medal malih katingal kados lintang, nurut dateng embun-embunan, kasatmata saking salebeting Tjpta, mandjing dateng utek, ladjeng manggen wonten ing Betalmakmur, dumunung ing Kahanan kang, Maha luhur, salebeting gedong kang Maha Sutji. Ing nalika punika wonten kang katingal aleng-gah arah ing tengen kita, ngaken nama Malae-kad, amedalaken tjahja saking salebeting Betalmakmur, kabekta dateng Kalarat'ullah. Po-masampun ngantos kasupen salebeting Tjpta, sabab punika wawajangan dat-ing Rahsa kita-pribadi. Ingriku sampun dumugi salebeting Kasampurnan, dipun wastani Pamoring kawula Gus
ti.

Dene ingkang nedahaken panengeran saking kawistara ing paningal dateng lijan, pamawas kita kapratelakaken ingandap punika:

1. Manawi kawawas sampun darbe lagean ingkang, bode kaliyan adatipun, utawi wangsul kados tegesipun kala taksih lare, punika tanda-bode alijan; tegesipun meh kadatengan bangas inggih punika utusaning Pangeran Ingkang Maha Sutji.
2. Manawi kawawas sampun sonja matinipun, utawi ulatipun sampun putjet, wajangan salebeting, netra sampun ontjat, urubing paningal sampun sirep: ndadosaken kamisawangen, kedep sampun kendel, imbanipun sampun tikel, talinganipun sampun pengleh grana sampun mingkus, manawi kagrajang ketegipun sampun seper, badan asrep sarta sampun mambet gandering sawa, punika ingkang kawawas mau tanda sampun dumugi ing djandji, ngalih dateng panggenan Kang Maha-mulya, nunggil Kahananing DAT kita kang Maha Sutji. Punika sumangga ing panampinipun Amung atur pamudji kula: mugi-mugi sami sageda nam-peni ing sasuraosing ngelmi sadaja. Sabab:da-liling ngelmi: makaten djarwanipun:
"Ageng-agenging dosa punika: tijang'ulah ngel

mi makripat. "Tegesipun: manawi tijang oleh ngel
mi makripat punika ketanggulan awit dereng kabu-
ka ing pambudi, saestu dados dosa ageng, amargi,
boten sumerep ing suraosipun.

Dene manawi sampun terang: saged anampeni sa
dajanipun, punika saestu dados kamulyaning sang-
kan paran tegesipun: ing awal achir boten wonten
sangsajaning djiwa raga Sabab, ingkang kasebut ,
ing Kadis, makaten darwanipun:

"Sinten ingkang sumerep Pangeranipun -
saestu sumerep ing ba-danipun. Sinten ing
kang uninga ing badanipun, saestu inggih
uninga ing Pangeranipun."

Tegesipun ingkang sumerep Pangeranipun puni-
ka: inggih ingkang sampun sumerep ing suraosing,
ngelmi makripat sadaja. Tegesipun uninga dateng
badanipun punika: inggih ingkang saget uninga da
teng gesanging djiwa raganipun pijambak; sampun
ngantos kalebetaken ingkang dados bekaning ngage-
sang, kados riwajating Kadis makaten darwanipun.

XX

Menggah bekaning ngagesang punika wijosipun
dados kalih pangkat.

Inggang sapangkat, dipun wastani: bekaning,
Djiwa katahipun gangsal warni:

1. Ngumbar napsu hawa.
2. Ambabar suka pirenaning karsa.
3. Anggelar ambek angkara murka.
4. Medar watak dora, para tjidra.
5. Nuruti budi petenah panganiaja.

Inggang sapangkat malih dipun wastani: beka-
ning raga, katahipun inggih gangsal warni:

1. Ulah tjarobo.
2. Lampah nista.
3. Tingkah deksura.
4. Kesed sungkanan.
5. Lumuh nastapa pudja brata.

Wijosipun riwajating Kadis punika, manawi ka-
lebetan ing beka kados ingkang kasebut inginggil
wau, saking adat-luwangipun asring ndadosaken

boten widodo ing gesangipun, sabab kedadosaning beka sadaja kalebet ing bebasan kawan prakawis; makaten pralampitanipun:

1. Nista: papa. Tegesipun: nista manggih papa.
2. Dora: sangsara. Tegesipun: dora manggih sang sara.
3. Dusta: lara. Tegesipun: dusta manggih sakit.
4. Niaja: lena. Tegesipun: niaja manggih pedjah.

XXI

Kawadjabanipun tapaning ngagesang sarta djakatipun pisan.

Manawi saget suminggah saking sakatahing beka, punika aestu ndadosaken prajogining lulus, rahardja ing gesangipun. Langkung utami manawi saget nglampahi ingkang dados kawadjabanipun tapaning ngagesang sarta djakatipun pisan, kados ingandap punika pratelanipun:

1. Badan, tapanipun: patrap amor raga. Djakatipun: taberak ulah pandamelan sae.
2. Manah utawi Budi, tapanipun: narima. Djakatipun: sepen saking panginten awon.
3. Napsu, tapanipun: rila. Djakatipun: sabar ing tjoba bilahi, sarta ngapuntèn ing kalepatan.
4. Njawa, tapanipun: temen. Djakatipun: boten dahwen muriasika.
5. Rahsa, tapanipun: utami. Djakatipun: kendel a nalangsa.
6. Tjahja, tapanipun: sutji, Djakatipun: ening.
7. Atma, tapanipun: awas. Djakatipun: emut.

Andjawi saking punika, wonten malih ingkang, wenang dipun tapani utawi dipun djakati, kados ingandap punika pratelanipun:

1. Netra, tapanipun: njegah utawi ngirang-ngirangi sare. Djakatipun: lumuh ningali ing kame likan.
2. Karna, tapanipun: njegah napsu hawa. Djakatipun: lumuh mijarsa para paben.
3. Grana, tapanipun: njegah ngundjuk. Djakatipun: lumuh ngisep awoning lijan.
4. Lesan, tapanipun: njegah utawi ngirang-ngirangi daar. Djakatipun: lumuh ngrasni tijang.

5. Pardji, tapanipun: anjegah sahwat. Djakatipun lumuh pandamel djina, babandrekan.
6. Asta, tapanipun: njegah tjolong tjalimut. Djakatipun: lumuh mara tangan.
7. Suku, tapanipun: njegah lumampah pandamel awon Djakatipun: taberi lampah isterakatan.
Manawi kalampahan makaten, saestu kasebut Djan ma utami. Mila wonten babasan saking wasijatipun Kangdjeng Susuhunan ing Ngampel denta, ingkang kadawahaken dateng putra wajah, kados ingandap punika:
 1. Rurua jen arep napsu. Tegesipun: manawi rumaos bade medal napsunipun kasamura tilem.
 2. Napsua jen arep perang. Tegesipun: manawi bade perang kalijan mongsah, dipun purunna wedaling napsu.
 3. Peranga jen arep mangan. Tegesipun: manawi karaos luwe sanget bade neda, kasajutanakados. mongsah prang sabil'ullah.
 4. Mangana jen arep lumaku. Tegesipun: manawi bade mangkat kekesahan tebih, sarapana daar sawa tawis.
 5. Lumaku jen arep turu. Tegesipun manawi karaos arip bade sare, sinamura kadamel lumampat-lumampah. Manawi kala taksih djaman Buda, wonten babawsan makaten:
 1. Sabetjikane turu: betjik meleak.
 2. Sabetjikane meleak: betjik tangi.
 3. Sabetjikane tangi: betjik lungguh.
 4. Sabetjikane lungguh: betjik ngadeg.
 5. Sabetjikane ngadeg: betjik malaku-mlaku.Boten sisah mawi katagesan, saestu sampun sami sumerep eliding babasan punika. Sumangga angening ngraosaken.
Dene pakantuking tapa punika, amung lampah ingkang boten kawistara; inggih punika tansah prajitna ing gesangipun. Kados ta;
Ebahing badan kedah angangkah-angkah.
kedaling lesan kedah angirih-irih.
Empanipun mawi papan.
Patrapipun kanti dudugi prajogi.
Tumanduk animbang watawis.

Tumindak akalkjan riringa, tegesipun angen wah janing mangsa kala ingkang pantes dawahing sam bawa kalijan sambada. Punika dados uger-uger-ring sudjana.

Manawi saget nglampahi makaten, saestu lulus, solahbawanipun, kajuwanan ingkang dados sakarsanipun, sabab wonten babasan kados ingandap punika:

Rongkod-rungkud ing badan kalingan dening solah su sila, Galap-gangsuling lesan kalingan dening purun angawon.

Warni awon kalingan dening manah sareh.

Sipat kutjewa kalingan dengan netya sumeh.

Taliti sudra kalingan dening ber Budi bawa lekšana.

Menggah ingkang binasakaken Rongkod-rungku - ding badan, punika manawi tjarobo remen ngangge, busana kusut. Galap-gangsuling lesan punika manawi klesluru ing udjar saru. Warni awon punika ingkang boten sambodo. Sipat kutjiwa punika ingkang darbe tjatjad.

Taliti sudra punika tedaking tijang alit. Samanten punika mangsa borong ing pangageman. Kula darmi medaraken komawon. Sarehning dereng saged nglampahi pijambak, dados amung atur pupudji dateng ingkang kasdu marsudi: mugi-mugi sami sageda nglampahi, saking angasal parmaning. Pangoran, ingkang asipat mirah ing donja, asih ing acherat kasandengan Iman Sabitah, tegesipun iman ingkang tetep, kados ingkang kasobut ingandap punika:

I. Iman Hidajat, dumunung ing kita: dados pitedahaning awas.

II. Iman Mufasal, dumunung ing kita: dados pasilahaning emut.

III. Iman Sadra, dumunung ing kita: dados pambukaning Budi.

IV. Iman Chalir, dumunung ing kita: dados pangestining birahi.

V. Iman Maksam, dumunung ing kita: dados pangreksaning napsu.

VI. Iman Maktam, dumunung ing kita: dados panuntuning eneng.

- VII. Iman, Makbul, dumunung ing kita: panarima -
ning ening.
- VIII. Iman Mudjamal, dumunung ing kita dados kae-
lokaning wirangi.
- IX. Iman Ghaib, dumunung ing kita: dados panuk-
smaning Suksma.
- X. Iman Tajibin, dumunung ing kita: dados pasu
tjianing Rahsa.
- XI. Iman Kamilmukamil, dumunung ing kita: dados
kasampurnaning Pramana.
- XII. Iman Daim, dumunung ing kita: dados panete-
paning Atma.
- Ing wasana, liring pamudji kula: sampun ngan-
tos sami nandang Iman Mardut akalijan Iman
Taghajur, ingkang ndadosaken panulaking e-
nget kalijan ewah gingsir ing saniskara.
Allahumma Istadjibdunga: abilcharati! Amin
Amin, Amin, ja Rabbul'ngalamin!

XXII.

T A M B H A N.

Petjahin: Anasir kawan warni, dados njakawan-nja-
kawan kaping 18, kados ingandipunika.

Nukat ghaib: Fajha Muchaimad.

Kun: Pangandika Allah.

Allah

ija:

ija:
Nukat ghaib
ija:

1. Dat, Sipat Asma, Apngal.
2. Dat mutelak, Dat subekti, Dat salikin, Dan-
suhut Anasir sadjati.
3. Sipat: Kahar, Djalal, Djamal, Kamal.
4. Alam: Nusut, Djabarut, Laut.
5. Nur, Sir, Roh; Djasad.
6. Napsu: Mitmainah, Supijah, Amarah, Aluamah.
7. Napas, Tanapas, Nupus.
8. Roh: Hapi, Rahmani, Nurani, Rochani.
9. Roh: Rabani, Nabati, Chewani, Djasmani.
10. Sarenrat, Tarekat, Chakokat, Makripat.
11. Hani, Wadi, Madi, Manikem.
12. Sidik, Amanat, Tabligh, Patonah.
13. Dikir: Saterijah, Isbandijah, Bardjah, Dja-
lalah.
14. Salat: Kusta, Chadji, Ismungalim, Daim.
15. Djohar, Adam, Addjebuldanbi, Insankamil.
16. Dalil, Kadis, Idjemak, Kijas.
17. Lapel, Makna, Murad, Maksud.
18. Ekram, Mikrad, Munadjad, Tubadil.--(Salat sa
djati).

XXIII

Tegesipun sipat kalih dasa.

Allah: Suktji, ¹gesang, nggesangi sa-
gun g dumadi.
Kun: Pangandika Allah.
Nukat ghaib: Widji ingkang samar, inggih So-
sotya ingkang minulja, inggih-
Karatoning kabatinan, inggih
sinebut Nur Muchamad.

2.

Dat: Sudjud, Wudjuding Allah.
Sipat: Warna, inggih Tjahja, Tjahja-
ning Allah.
Asma: Aran, angarani Pribadinipun.

Apngal: Pakarti, pakartining allah.

3.

Dat muntelak: Djasad.
 Dat Subekti: Roh.
 Dat Salikin: Rahsa.
 Dat Suhut: Tjahja=Nukat ghaib.

4.

Kahar: Agung. Ingkang agung: Dat-ipun dening nglimputi sagung dumadi.
 Djalal: Elok. Ingkang elok: Sipat-ipun, dening boten wonten ingkang njameni, dede djaler, dede estri, dede wandu.
 Djamal: Wisesa. Ingkang wisosesa: Asmanipun, dening nartani kahanan sadaja.
 Kamal: Sampurna. Ingkang sampurna: Apngalipun, dening anggelar kahanan, tanpa kutjewa.

5.

Alam Nasut: Alaming Djasad.
 Alam Malakut: Alaming Roh (Njawa).
 Alam Djabarut: Alaming Rasa.
 Alam Laut: Alaming Tjahja.

6.

Wudjud: Badan.
 Ilmu: Rasa.
 Nur: Tjahja.
 Suhud: Sampurna.

7.

Nur: Tjahja.
 Sir: Rasa.
 Roh: Njawa.
 Djasad: B adan.

8.

Mutmainah: Napsu petak duminuming ing grana
 Supijah: " djene, " " netra
 Amarah: " abrit, " " karna
 Luamah: " tjemeng " " lesan

9.

Napas	Angining	lesan.
Tanapas	"	karna.
Anpas	"	netra.
Nupus	"	gerana.

10.

Roh Illapi	gesanging	grana.
Roh Rahmani	"	netra.
Roh Murani	"	karna
Roh Rochani	"	lesan

Djisiim alus.

11.

Roh Rabbani	Gunaning	grana.
Roh Nabatti	"	netra.
Roh Chewani	"	karna
Roh Djasmani	"	lesan.

Djisiim wadag.

12.

Sarengat	lekuning	badan.
Tarekat	"	ati.
Chakekat	"	njawa.
Makripat	"	Rasa.

13.

Mani	Njataning	rasa.
Wadi	Wadhaping	rasa.
Mad2	Djatining	rasa.
Manikem	Kumpuling	Rasa.

14.

Sidik	Bener.
Amanat	Pratjaja.
Tabligh	Nekakake.
Patoneh	Witjaksana.

15.

Dikir satarjah, teg: Dikiring djasad, wonton sa
lebetiing alam Nasut, dipun
wastani dikir sarengat; sam
purnaning dados boten re-
kasa.

Dikir isbandijah, teg: dikiring ati, wonten sale
beting alam Malakut, di-
pun wastani dikir tarekat
sampurnanipun dados boten
karasa.

Dikir bardjah, teg: dikiring Njawa, wonten sa-
lebeting alam Djabarut, di-
pun wastani dikir kakekat
sampurnanipun dados boten
rumangsa.

Dikir djalalah, teg: dikiring Rasa, wonten sa-
lebeting alam Laut, dipun
wastani dikir makripat;
sampurnanipun boten won-
ten rasa punapa-punapa.

16.

Salat Djumaat, teg: salat sarengat
Salat Kusta, teg: salating lesan, dados e-
neng.

Salat Kadji, teg: salating karna, dados e-
ning.

Salat Ismungalim, teg: salating netra, dados awas
Salat Daim, teg: salating grana, dados e-
ling.

17.

Djohar. teg: sosotya.
Adam. teg: ora = dihin.
Addjobuldanbi teg: pasenedaning Rasa..
Insan kamil teg: sampurnaning manungsa.

18.

Dalil, teg: Pangandikaning Allah, da-
teng Kangdjeng Nabi Mucha-
mmad.

Kadis, teg: Dawuhing Kangdjeng Nabi,
dateng para sahabat.

Idjemak, teg: Wawarahing para sakabat.
Kijas, teg: Wulaning para wali dateng
para pandita utawi mukmin

19.

Lapal	teg: tembung Arab.
Makna	teg: tembung Djawa.
Murad	teg: wredi.
Maksud	teg: surasa.

20.

Ekram,	teg: tjengeng, eling, ndjinggleng ing Dat'Ullah; sampurnanipun kantun DAT-ing Allah pijambak.
Mikrad,	teg: muljakaken utawi ngluhura - ken ing Dat'Ullah.
Munadjat,	teg: sapotjapan, inggih punika, ngendelaken utjaping kawula sampurnanipun kantun Pangan dikaning Allah pijambak. ing kang dipun pangandikaken inggih Allah.
Ngubadul,	teg: molah, nriinakaken, polahing kawula; sampurnanipun kantun Polahing (Apngaling) Allah-balaka.

XXIV.

Chakekating Roh Pitu, Ati pitu, Suarga, Naraka pitu.

1. Ati puas, ja iku djantung Palawangane ing pu ser. Rohe Roh'Ullah. Suargane: Djanat'ulnaim tegese luwih nikmat; njatane: turu kepati. Narakane: djahanam, tegese: luwih panas; njatane: luwe lan lara weteng.
2. Ati mudjarat, ja iku sulbi; palawangane ing-dakar. Rohe Roh kudus Suwargane Djanat'ula - dnin, tegese: luwih endah Njatane: metu mani Nerakane: djakin, tegese luwih adem: njatane adus djinabad lan ngujuh.
3. Ati tumadjuh, ija iku waduk. Palawangane ing djubur. Rohe Roh Sirrik'ulalam. Suwargane: Djanat'ultawab, tegese lega; njatane ngentut

lan ngising. Narakane: welul, tegese luwih - lara; njatane: lara ngising, lan ngising getih.

4. Ati salim, ja iku gindjel; palawangane ing i rung; napsune Mutmainah, rupane putih, lakune anggonda. Rohe roh Rochani. Suwargane: Djanat'ulfidos, tegese luwih lawas; njatane wetuning napas. Narakane: Asapalarsapilin, tegese luwih sesek. Njatane: lara mengi, lan ampek.
5. Ati Sanubari, ja iku limpa Palawangane ing mripat. Napsune: Supijah, rupane kuning. Lakune: ndeleng Rohe roh Rabbani. Suwargane: Djanat'ulsamsi, tegese luwih padang; njatane weruh samubarang. Narakane: sahir, tegese pe teng njatane lamur utawa wuta.
6. Ati Maknawi, ja iku amperu. Palawangane: ing kuping. Napsune Amarah, rupane abang. Rohe roh Suwargane Djanat'ulmaot, tegese luwih elok, njatane: pakumpulaning swara. Narakane: Lalim, tegese pepet; njatane lara kuping utawa tuli.
7. Ati Sawadi, ja iku usus. Palawangane ing lisan. Napsune Luamah, rupane ireng. Lakune: ngutjap. Rohe roh Ilapi. Suwargane: Djanat'ul sukri, tegese luwih suka; njatane: gumuju. Narakane: Sukra, tegese suker; njatane: nangis.

XXV.

Bab dikir warni-warni.

1. Dikir satarijah, punika dikir ing alam nasut inggih dikir sarengat: "La Illa ha Il Allah" dikiring lesan.
2. Dikir Isbandijah, punika dikir ing alam mala kut, inggih dikir tarekat: "Il Allah, Il Allah", dikiring manah.
3. Dikir Bardjah, punika dikir ing alam djabarut inggih dikir kakekat: "llah, Allah", dikir Roh.
4. Dikir Djalalah, punika dikir ing alam Laut, inggih dikir makripat, "Hu Hu", dikiring Rasa.

5. Dikir napas, punika bade anurutaken kalimah ingkang rumijin, nalika malebet "Allah".
6. Dikir manah, inggih punika nalika dikir:ing salebeting manah sampun ngantos ngalem bilih punika wau paworing kawula Gusti, awit panu nggiling Allah ing kawula wau sampun salami nipun (boten petjat sakodap netra).
7. Dikir Sughul insankamil, inggih punika nali ka adjeng-adjengan kalijan gurunipun, katedahaken paesan djati, kinarja angindjen-indjen ing DAT'ULLAH TANGALA.
8. Dikir Sughul kalahijah, inggih punika dikir nalika lumampah: nalika ngidakaken suku ing kang tengen, anurutaken kalimah ingkang rumijin: "La Illa ha". Nalika ngidakaken suku kiwa, kalimah ingkang kanton "Il Allah".
9. Dikir Sughul Ismu Dat, inggih punika nalika bade anurutaken Asma Allah ing dalem manah, kalijan pikir, kalijan mangsi kantjana, ing kang pinda tjahjaning Surja, tjandra, karti ka.
10. Dikir Sughul Ibarat, inggih punika nalika - bade anjipta Asma Allah kadjumbuhaken kalijan ingkang kamirengaken, ingkang katingalan tuwin ingkang kaganda.
11. Dikir Sughul Mirat, inggih punika nalika bade aningali ing dalem paesan kalijan ndjing gleng ing wawajenganing DAT; sadgja wau paesan angindjen-indjen DAT-ing ALAH TANGALA.
12. Dikir Sughul Istija Hu lan HU Istija. Bab punika boten kenging kababar pratingkahipun, manawi boten kalijan pitedahing Guru, Boten sampurna manawi boten saking pitedahing Guru, sinartan pitulunging Allah. Inggih punika Dikir ghaib.

Pratelan isinipun serat Wirit punika.

Katja

	Prasaben.	3
I.	Ing saderengipun wonten punapa-punapa	5
II.	Wisikan ananing DAT	6
III.	Wedaran wahananing DAT.	6
IV.	Gelaran kahananing DAT.	6
V.	Pambukaning tata malege ing dalem Betal makmur.	7
VI.	Pambukaning tata melige ing dalem Betal mucharam.	7
VII.	Pambukaning tata malige ing dalem Betal muchadas.	7
VIII.	Panetep Iman, ingkang dados santosaning Iman	8
IX.	Sasahidan	8
X.	Wiridan ingkang sampun mawi murad maksud ipun	8
XI.	Pratelan saking Idjemak Kijas papangkat aning dinding djalal.	11
XII.	Para wali wolu ingkang karsa medjang ngelmi nakripat ing djaman Demak.	13
XIII.	Para wali ingang karsa medjang ngelmi ing akiripun djaman Demak	14
XIV.	Panekung, wasijatipun Kangdjeng panem- bahan Senapati ing Mataram.	18
XV.	Pratelan wahananing DAT ingkang urut	20
XVI.	Urutipun wahananing Salat	28
XVII.	Pralambang-pralambang ingkang sampun kategesan maksudipun	31
XVIII.	Mratelakaken manawi sampun parek ing dinten kijamat bade kadatengan bangas.	36
XIX.	Mratelakaken panengeran manawi tijang bade tilar donja	37
XX.	Bab bekaning ngagesang dados kalih pankat.	40
XXI.	Kawadjibanipun tapaning ngagesang sarta djakatipun pisan	40
XXII.	Petjahing anasir kawan warni	44
XXIII.	Tegesipun sipat kalih dasa	45
XXIV.	Chakekating Roh pitu, ati pitu Suarga pitu, Naraka pitu.	48
XXV.	Bab dikir warni-warni.	49

Hak pengarang dilindungi menurut Undang-undang.

Baru sjah peredarannja, bila.
sudah dibubuhi tjap tanda
tangan Penerbit sebagai di
bawah ini:

Penerbit, +)

Frankloes Loo

- +). Pendjualan buku jang tidak ada tjap tanda tangan seperti diatas, dapat diadjukan kemuka Pengadilan.

TELAH TERBIT BUKU-2 BAHASA DJAWA HURUFLATYN.

Karangan R. Ng. Ronggowarsito.

Idajat Djati.

Buku Wirid punika karanganipun R. Ng. Ronggowarsito.

Kapendet sarinipun sarta katambahan saking sa-
nes2 buku ingkan sami medaraken ngelmi marifat

. Rp.10,-

Sapta Darma.

Karanganipun pudjangga R. Ng. Ronggowarsito i-
sinipun: Kalatida, Djoko Lodang, Tjandra Sang
kala, Sapta Djati, Sedda Jatmoko, Wedda Raga-
sadaja dipun wudjudaken tembang.

. Rp.4.

Tiga Sastra.

Isinipun serat Sopanalaja, Bambang Parasara,-
(petian Pustakaradja), Resi Bjsa (Petian Pus-
takaradja). Rp. 6,

Weddha Satya.

Karanganipun Pudjangga R. Ng. Ronggowarsito a-
njariosaken Batara Paswo kalijan Batari Dari-
ni bab Katrennaning djaler lan estri.

. Rp. 5,

Adji Dopomontro (Primbon).

Ilmu gaib, dosa-2 djapa, mantra rafal dll. -

. Rp.15.

Darmo gandul.

Babad bedahing Karaton Madjapait Miturut sura
osing serat Walisanga Rp.15.

Gato-lotjo.

Bantahanipun Gatolotjo tanding kalian Dewi -
Perdjiwati, patrap-pratingkahing Asmaragama,
tuwin dumadosipun widjining manusa, . . . Rp. 8,

Katuranggan. G.

Katuranggaing Djaran, manuk Perkutut lan Ku -
tjing Rp. 6.

Sari Warsita.

Nerangkaken maksudipun ramalan Djongka Pudjong
ga R. Ng. Ronggowarsita, Ing Surakarta.
Dipun terangaken ngangge tigang basa. Tembang
(kawi) Ngoko, lan basa Indonesia, isinipun :
Kala tida
Sapda tama
Sabda djati.Rp. 5.

Wiwaha.

Ngewrat tjekak-asosipun tjarijos Wiwaha, ing
kang mengku pitedah tatatjara Djawi ing djaman
kina, bab lampah-lampahipun tijang madosaken-
djodo anak estri, ngantos dumuginipun kalampa
han daup.Rp. 4.

WULANG REH. T.

Anggitanipun Sri S. uhunan ingkang kaping se-
kawan, buku punika pitutur ingkang perlu kawi
gatekaken para anem miwah sepuh, wudjud tem-
bang matja pat.Rp. 6.-

Djampi Djawi.

Isinipun matjikan djampi Djawi ingkang tulen,
asalipun saking empon-2 ngantos 303 matjem re
sep, djampi.Rp.10.

Mardi laras G.

Inggi punika kangge sinau angudi larasing gen
ding Djawi, utawi sinau nabuh gamelan, ingkang
boten ngangge piwulangipun Guru, enggal menger
tos tuwin saged nabuh pijambakRp.5.-

Sukmo Wiworo G. Huruf Djawa Basa djawa.

Pratikel gampil anggenipun anglampahi, piteda
hing kasampurnan, sarta tetedan damel pepeling
aluamah tuwin amarahRp. 8,

Sasmita Warni-2 G. Huruf Djawa Basa djawa.

Bab Sasmitaning, supena, Grahana Lindu, Sato-
Kewan sasmitanipun, tuwin kedut, keterangan -
satunggal-2 wahananipun, ingkang bade pinang-
gih awon utawi saenipun.Rp.6.

